

LÄNGST IN I SKOGEN

MARIE HERMANSON

Längst in i skogen

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Marie Hermanson har tidigare utgivits:

Det finns ett hål i verkligheten 1986
Snövit 1990
Tvillingsystrarna 1993
Värddjuret 1995
Musselstranden 1998
Ett oskrivet blad 2001
Hembiträdet 2004
Mannen under trappan 2005
Svampkungens son 2007
Himmelsdalen 2011
Skymningslandet 2014
Den stora utställningen 2018
Pestön 2021

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-019913-5

© Marie Hermanson 2024

Utgiven enligt avtal med Nordin Agency AB

OMSLAG Sara R Acedo

Ritningar på försättsblad ur skriften "Naturhistoriska museet i
Slottsskogen" av L A Jägerskiöld, 1924

TRYCK ScandBook, EU 2024

I

Maj stod med lille Ingmar på höften och betraktade skalbaggarna innanför glasrutan. Det var som att titta ner i en skattkista, fylld av olikfärgade ädelstenar, smaragder, safirer, rubiner. Hon föreställde sig att dessa skimrande ting skulle kännas kalla om hon höll dem i handen, och att de skulle rassla, hårt och glasartat, om hon lät dem sila mellan fingrarna. Men givetvis skulle de falla sönder, bli till småsmulor. De var mycket sköra.

Hon gick hellre härinne i gallerierna än i den stora daggdjurssalen, där de uppstoppade djuren glodde tomt med sina konstgjorda ögon. Varför var människor så intresserade av döda djur? Djuren själva bryr sig inte om djur som dött, inte ens sina egna ungar. Djur bryr sig bara om det som lever. Utom hyenorna och asgamarna, som ser döda kroppar som mat.

Det var tyst och lugnt på museet och det bleka vinterljuset reflekterades i montrarnas glasrutor. Babyn lutade huvudet mot hennes axel och gäspade. Maj kände hur sömnig hon själv var. Hennes blick föll på montern med bisamhället och bikupan av halm. Så hemtrevlig den såg ut! Så skönt det vore att krypa in där i honungsdoften och somna till binas milda surrande.

Hon ruskade lite på huvudet för att väcka sig själv och såg sig hastigt om för att kontrollera att alla barnen var där.

Borta i hörnet stod Tore och betraktade ett jättelikt termitbo i genomskränning. I den skyddande glasrutan kunde hon se

spegelbilden av hans halvöppna mun och hans stora, förundrade ögon under tweedkepsens skärm.

Britt och Marianne kilade omkring mitt på golvet, upptagna av någon obegriplig småbarnslek, där de utstötte korta, förtjusta rop som ekade i tystnaden. Britts kläder var genomvåta av smält snö, men hon verkade inte märka det. Maj måste komma ihåg att byta dem omedelbart när de kom hem, så hon inte blev förkyld.

Alice, den äldsta, ljuslockig och klädd i röd kappa som en liten soldat, stod lutad mot ett skåp med fjärlar och spanade kisande genom det långa galleriet. Lugn, närmast uttråkad, men laddad med oberäknelig energi.

Maj skulle just försöka intressera henne för fjärlarna när vakten dök upp.

”Men är ni kvar än!” sa han. ”Vi har stängt nu.”

Det var den snälla vakten, inte den sura, och han såg mer förvånad än arg ut. Han hade sagt till dem en gång tidigare, när det varit fem minuter kvar till stängningsdags.

”Ursäkta!” utbrast hon. ”Vi ska gå med en gång.”

Vakten nickade och gick vidare.

”Kom, barn, vi måste gå nu! Alice, ta Marianne i handen. Tore, du tar Britt.”

Med Ingmar på armen började hon gå i förväg genom galleriet, i riktning mot utgången, medan hon såg sig om över axeln.

Tore slet sig motvilligt från sin termitstack och greppade tag i Britts hand.

Men Alice stod fortfarande lutad mot fjärlsskåpet och verkade inte ha hört vad hon sagt.

Maj gick bort till henne och sa så lågt och mjukt hon kunde:

”Dags att gå, vännen.”

Alice blundade, bet ihop käkarna och skakade häftigt på huvudet.

”Vi kan gå hit en annan dag”, fortsatte Maj och lade sin lediga hand om hennes axlar i ett milt försök att dra henne med sig.

Flickan ryckte till som för ett slag. Hon snodde runt så häftigt att glaset i fjärlsskåpet skallrade och rusade iväg genom galleriet.

”Alice! Inte det hållet!” ropade Maj efter henne.

Men Alice sprang vidare, längre in i galleriet, fortare och fortare, med flygande lockar och kängsulor som smällde mot golvet.

Maj stod hjälplöst kvar med de andra barnen och såg henne avlägsna sig mellan skåpen av ek och glas.

Året 1926 hade inte börjat bra för överkonstapel Nils Gunnarsson.

Lördagen den 2 januari hade han åkt ner till centrum för att köpa sig en vinterrock. Men den han ville ha hade visat sig vara för dyr. Expediten hade genast plockat fram en billigare. "Utmärkt kvalitet för det priset. Otroligt populär." Det var inget fel på rocken, den var säkert varm och schön. Men det var den dyra han ville ha. Han hade bestämt sig för att vänta till nästa avlöningsdag. Då skulle han ha råd.

Han hade lämnat butiken och gått uppför Kungsgatan, fry-sande i den råa kylan. När han passerade domkyrkan hade där stått en grupp välklädda människor framför kyrkporten. Han skulle inte ha brytt sig om dem om det inte vore för att en av herrarna hade en så snygg rock. Hans blick var just då inställd på rockar. Jag undrar vad en sådan kostar, hade han tänkt.

Sedan upptäckte han att han kände igen mannen i rocken. Det var Ellens bror. Och den äldre kvinnan som han samtalade med var ju Ellens faster. Det var uppenbarligen en familjesammankomst och eftersom ingen av personerna bar sorgkläder antog han att det var ett bröllop.

I nästa ögonblick kom brudparet ut. De stannade till utanför kyrkporten och log och vinkade mot bröllopgästerna. Brudgummen var mycket stilig i frack och mörkt bakåtkammat hår. Brudens slöja slöt tätt intill huvudet och var fäst med ett silverglitrande pannband med tygblommor vid varje öra, så

att hon liknade en orientalisk prinsessa. Över axlarna bar hon en boa av vit päls, möjligen mink. Ja, naturligtvis var det mink.

Bruden var Ellen. Och brudgummen var direktör Georg Forsell.

Han hade ju vetat om att de var förlovade. Men sist han hörde av henne, någon gång i slutet av oktober, hade det inte verkat som om hon gick i bröllopstankar, tvärtom. Och nu, drygt två månader senare, var hon alltså gift.

Hade det inte varit bättre att vänta med bröllopet till våren eller sommaren? Varför så bråttom? Antagligen av det gamla vanliga skälet.

Ofrivilligt gick han närmare och en bit bakom de andra stod han sedan och såg brudparet ta emot bröllopgästernas lyckönskningar. Han borde givetvis inte vara här, men han stod kvar som förhäxad, oförmögen att släppa paret med blicken.

"Jag behöver tid att tänka", hade Ellen skrivit till honom i sitt brev.

Han hade gett henne tid.

Han ångrade bittert det julkort han skickat som en diskret påminnelse om sin existens. En krumryggad, gnomliknande tomte med hälsningen "God jul önskar Nils". Han hade fått ett nyårskort tillbaka. Påkostat, med änglaskaror mot en midnattsblå himmel och gnistrande stjärnor, samt hälsningen "Gott nytt år önskar Ellen". Hon måste ha varit mitt i bröllopsbestyren när hon skrev det.

Det började snöa. Stora, duniga flingor. Dittills hade det varit barmarksvinter, mest regn och blåst och fuktig kyla. Bröllopgästerna såg upp och kisade mot snöfallet. En ung kvinna höll ut sin hand och fångade upp flingorna i handflatan medan hon skrattade förtjust.

"Snö i brudens krona, vad betyder det?" hördes någon säga.

"Betyder det inte död?" sa den unga kvinnan som fångade snöflingor och hennes röst var lättsam och oskuldsfull.

"Tyst med dig, det gör det inte alls!" fräste en annan flicka.

”Jag har hört att det betyder fruktsamhet. Brudparet kommer att få många barn.”

Det blåste lätt och flingorna virvlade genom luften. En blankputsad Cadillac körde in på den öppna planen framför kyrkan och bröllopgästerna skingrades för att släppa fram den. Chauffören hoppade ur och höll upp dörren för brudparet. Bruden log strålande och viftade med sin blombukett till avsked innan hon klev in, åtföljd av sin nyblivne make.

I detsamma släppte förtrollningen och Nils vände sig om för att gå innan de andra fick syn på honom.

”Rikedom”, hörde han bakom sig. En torr, bestämd röst som måste vara Ellens fasters. ”Snö i brudens krona betyder rikedom.”

Det kunde nog stämma, tänkte Nils medan han med hastiga steg gick mot spårvagnshållplatsen. Ellen skulle utan tvekan bli en välbärgad kvinna.

Han frös i sin slitna rock. Han borde ha köpt den billiga rocken som expediten rekommenderade. Det var långt kvar till avlöningsdagen.

Han såg Cadillacen försvinna i det virvlande snöfallet på Västra Hamngatan. Han kunde inte släppa tanken att ett fruktansvärt misstag begåtts och ett spår ritats om i universum. Skulle han någonsin träffa Ellen igen?

En månad senare dök tillfället upp.

3

Kylan höll staden i ett järngrepp. Hela Kattegatt var fruset. Från Vinga hade man brutit upp en ränna in till hamnen och på den största av stadens båda isbrytare arbetade besättningen fjorton timmar om dygnet för att hålla farleden öppen.

Nils gick uppför trappan till sitt arbetsrum på detektivstationens övervåning. Han hade det sena passet, från klockan ett på eftermiddagen till klockan nio på kvällen. Den arbetstiden passade honom utmärkt. Han fick sova ut på morgonen och hann göra lite ärenden på förmiddagen. Efter jobbet var det bara att åka hem, äta en smörgås och sedan krypa direkt i säng. Hoppas på att grannens spädbarn skulle ha en skrikfri natt och sjunka ner i det ljuva bortdomnandet. En hel natts sammanhängande sömn räknade han inte med. Denna guda-gåva hade för längesedan berövats honom, en konsekvens av åratals oregelbunden arbetstid, utspridd över dygnets alla timmar.

Han gick så tyst han kunde genom korridoren. Han var tidig. Så gjorde han ofta, kom för tidigt och gick hem för sent. Han tyckte om de där ensamma stunderna i det lilla rummet. Stunder av förberedelse och eftertanke. Det gällde bara att chefen i rummet bredvid inte hörde honom. Huset var gammalt och golvet knarrade, men Nils hade lärt sig var de förrådiska plankorna fanns och undvek dem skickligt. Smygande som en katt satte han ner sina stora, kängklädda fötter och tog sig steg för steg mot dörren. Han pressade långsamt ner handtaget,

öppnade – och gick rakt i famnen på kommissarie Nordfeldt. Dörren som förband deras rum stod vidöppen och ljuset från kommissariens skrivbordslampa strömmade in i Nils rum.

”God middag, överkonstapeln”, sa Nordfeldt och log triumferande.

Kanske hade kommissarien sett honom genom fönstret? tänkte Nils. För han kunde omöjligt ha hört honom i korridoren, Nils var säker på att hans ankomst varit fullkomligt ljudlös.

”God middag, kommissarien. Har förmiddagen varit lugn?”

Han tog av sig hatten, skakade den lätt för att få bort lite snö och hängde upp den på en krok på väggen.

”Nej, här har varit fullt upp. En liten flicka har försvunnit på Naturhistoriska museet.”

”På själva museet?”

”Det var i alla fall där hon sågs sist.”

”När då?”

”Igår, vid stängningsdags klockan tre. Förbaskat konstig historia. Hennes far ringde vid halvelvatiden idag och anmälde henne försvunnen.”

”Varför ringde han inte igår?” frågade Nils förvånat.

”Olyckliga omständigheter. Han var borta igår kväll och först idag upptäckte han att flickan saknades.”

Kommissarien var inte lika lång som Nils, men han var bred och muskulös. När de stod intill varandra kändes rummet mycket trångt.

Nils upptäckte att han fortfarande hade rocken på. Han tog den av sig och hängde upp den. Hans arbetspass hade uppenbarligen redan börjat.

”Och modern?” frågade han medan han tände bordslampan på sitt skrivbord.

”Svårt sjuk. Sängliggande. En barnflicka ansvarar för barnens skötsel. Det var hon som var med dem på museet. Flickan gav sig iväg på egen hand i utställningssalarna medan barnflickan var upptagen av hennes yngre syskon. Sedan dess är hon borta.

Vakterna letade igenom lokalerna, men hittade henne inte, så man får anta att hon lämnade museet. Familjen bor nära, på Nordenskiöldsgatan. Flickan kan ha haft för avsikt att gå hem, men har kanske stannat och lekt någonstans på vägen och råkat bli inlåst i en källarskrubb eller något.”

”Det var fjorton minusgrader i natt, så vi får hoppas att hon inte har behövt tillbringa natten utomhus”, sa Nils. ”Hur gammal är hon?”

”Nio år. Jag har skickat ut Öberg och Hellström på dörrknackning i området. Och några man som undersöker källare, lösa brunnslöck och sådant. Fadern är också ute och letar. Jag bad honom komma hit och göra en formell anmälan på stationen, men han hade inte tid sa han, han måste leta. Han lät förbaskat nervös.”

”Det förstår jag.”

”Jag bad honom skicka hit barnflickan, så att vi får höra hennes version.”

Kommissarie Nordfeldt drog fram sitt fickur, betraktade det med rynkad panna och muttrade: ”Jag begriper inte var hon har blivit av. Jag sa till fadern att skicka hit henne direkt.”

”Vet hon var detektivstationen ligger?”

Nordström fnös.

”Det vet väl alla. Men hon kanske har gått vilse. Slarvig tös. Först tappar hon bort ungen hon ska passa och sedan tappar hon bort sig själv.”

Han såg återigen på fickuret.

”Ni är tidig, Gunnarsson.”

”Jag har lite pappersarbete.”

Kommissarien nickade och lät klockan glida tillbaka ner i västfickan.

”Då är det väl bäst att ni tar hand om det.”

Han vände på klacken, gick in i sitt eget rum och stängde dörren efter sig.

Nils slog sig ner och plockade fram sina mappar.

Visst hade det sina fördelar att ha eget rum, även om det inte var större än en garderob. Nils hade inga problem med trånga utrymmen och ensamhet, tvärtom, det gav honom en känsla av lugn och koncentration. Han brukade tänka att han var den idealiske fången. Bara inte rummet hade legat så här vägg i vägg med chefens.

Han hade aldrig bett om eget rum. Men kommissarien hade tagit honom under sina vingars skugga och där var det ibland gott, men oftast ganska påfrestande att befinna sig. Ibland hade han föredragit att sitta i det stora rummet längst bort i korridoren, där de andra överkonstaplarna satt, bland ringande telefoner och kollegialt munhuggande. Han visste inte vad de sa om honom, men han kunde ana.

När han varit vanlig konstapel hade man flitigt diskuterat det så kallade mjukryggssystemet, som innebar att enda chansen att avancera till en högre befattning var att fjäska för befälen, ange sina kamrater för minsta fel och vara lojal mot chefen, även när denne begick grova misstag. Ingen ville vara en mjukrygg, men den som vägrade måste också glömma alla tankar på avancemang och vara beredd på avsked för en bagatell. Systemet gynnade de feiga och olämpliga och gjorde hela polisväsendet genomruttet från botten och upp.

Förhoppningsvis skulle det försvinna i och med den nya polislagen, som just hade införts. Det skulle bli samma regler för poliser i hela landet, likadana uniformer och polisbrickor, enhetlig utbildning och stopp för godtyckliga avskedanden och befordringar. Det var inte en dag för tidigt att lagens långa arm fick en egen lag att följa och att det blev lite ordning på ordningsmakten.

I lugn takt började han gå igenom sina papper. Men han kom inte långt förrän han avbröt sig och spetsade öronen.

Märkliga ljud hördes inifrån kommissarie Nordfeldts rum. Plötsliga dunsar, ljusa skratt, protesterande rop från Nordfeldt och ... spädbarnsgråt!

Nils reste sig, knackade på dörren och ropade:

”Kommissarien? Är allt som det ska?”

”Kom in för tusan, Gunnarsson!” skrek hans chef med en antydning av desperation i rösten.

Nils klev in. I rummet rådde stort tumult. En liten flicka med yllekappa och öronmuffar över sina gyllenröda lockar hade klättrat upp på Nordfeldts skrivbord och stod där, rosenkindad och bredbent, och såg sig triumferande omkring. Samtidigt var en annan liten krabat raskt på väg bort mot bokhyllan, där hon, eller om det möjligen var en han, grep tag i en pärm som dunsade i golvet och öppnade sig så att alla papper välldes ut. En lite äldre gosse gav barnet en bestraffande knuff så att det föll omkull och med en urskuldande blick på kommissarien började han raskt att samla ihop de utspridda papperen medan barnet vrålade.

”Knuffa henne inte, Tore!” ropade en ung kvinna med en baby på höften.

Hon skyndade mot det skrikande barnet och för att kunna trösta det var hon tvungen att sätta ner babyn på golvet. Babyn var i den ålder när man ännu inte kan stå för sig själv, men gärna använder sig av närliggande föremål som stöd. Nu kröp den fram till kommissarie Nordfeldts ben, fattade tag om hans byxben och drog sig sedan upp i stående ställning.

I samma ögonblick hade den lilla flickan på skrivbordet samlat tillräckligt med mod för att efter några häftiga armpendlingar kasta sig ut i ett dödsföraktande hopp. Hon landade alldeles vid fötterna på Nils. Alltjämt hopkrupen kikade hon upp på honom och log med djupa smilgropar.

”Jag hoppade!” sa hon stolt.

Nils blinkade åt henne.

”Det gjorde du minsann.”

”Hon har sett backhopparna i Bragebacken”, förklarade den unga kvinnan lugnt.

”Ta reda på fröken Brickman och kalla hit henne”, viskade kommissarie Nordfeldt hest.